

Afvalstof of niet? Ook Dijkma wil meer duidelijkheid

Staatssecretaris Sharon Dijkma wil de interpretatieruimte over de definitie van een afvalstof minimaliseren en meer duidelijkheid bieden aan ondernemingen en handhavers. Consultant Jan IJzerman ziet niet in hoe de acties die de staatssecretaris in dit kader noemt daartoe zullen leiden.

Te weinig rechtszekerheid rond reststromen, te weinig expertise bij de Helpdesk Afvalbeheer, te strenge inspectiebeoordelingen in vergelijking met buitenlandse inspecties; dat waren een aantal van de kritiekpunten vanuit de markt op de overheid in het artikel **'Afnemer wil rechtszekerheid'** in vakblad Afval! van december 2016. Het artikel vormde aanleiding voor Kamervragen van VVD-er Remco Dijkstra. Staatssecretaris Dijkma vindt ook dat de overheid meer duidelijkheid moet geven over of een substantie een afvalstof is of niet, maar wijst tegelijkertijd op alle acties die daarvoor al worden ingezet.

Rechtszekerheid

Gevraagd naar de kritiek dat de overheid afnemers en aanbieders van reststromen te weinig rechtszekerheid geeft, somt Dijkma acties van de overheid op die meer duidelijkheid moeten creëren voor het bedrijfsleven en de uitvoeringsdiensten. Zo zet ze zich internationaal in om verschillen in interpretatie van de definitie afvalstof te minimaliseren en er meer duidelijkheid over te krijgen. Ook in het Lap3 wordt aan verduidelijking van het afvalbegrip gewerkt (iets wat onafhankelijk grondstoffenadviseur IJzerman in het artikel bestrijdt). Andere tools die de bewindsvrouw ter beschikking heeft en inzet zijn ministeriële regelingen over einde-afvalstatus criteria en bijproducten en het verstrekken van rechtsoordelen bij specifieke vragen van bedrijven over specifieke stoffen en toepassingen.

Helpdesk Afvalbeheer

Het beeld dat er te weinig expertise is bij de Helpdesk Afvalbeheer en dat vragen van ondernemers regelmatig niet correct worden beantwoord, zegt Dijkma niet te herkennen. Bij klanttevredenheidsonderzoeken in de jaren 2012, 2014 en 2016 werd het functioneren van de Helpdesk volgens haar steeds goed beoordeeld. De medewerkers zouden een brede basiskennis van het werkveld hebben en voor specialistische vragen ondersteund worden door experts.

Meer duidelijkheid

Dijkma vindt wel dat de overheid meer duidelijkheid kan en moet geven of een substantie een afvalstof is of niet. Meer bekendheid hierover zal volgens haar komen door de inwerkingtreding van Lap3, met de ministeriële regelingen en met de publicatie van de rechtsoordelen. Als afstemming op EU-niveau op zich laat wachten, is ze bereid in een kleinere groep landen aan harmonisatie te werken, zoals in de North Sea Resources Roundabout.

Strenge omgevingsdienst?

Een van de kritiekpunten in het vakbladartikel was dat de Nederlandse handhavers bij twijfelgevallen strenger zouden oordelen dan hun buitenlandse collega's. Dijkma's reacties hierop is lauwtjes. Ze geeft toe dat er verschillen kunnen voorkomen maar dat alle handhavers zich op dezelfde regelgeving en jurisprudentie baseren en dat bij ieder individueel geval de specifieke omstandigheden moeten worden gewogen.

Omgedraaide bewijslast

Een van de suggesties in het artikel was het idee van omgedraaide bewijslast, waarbij niet de onderneming moet aantonen dat géén sprake van een afvalstof is, maar de overheid zou moeten bewijzen dat een reststroom of secundaire grondstof kwalificeert als afvalstof. Dijkma wijst er echter op dat volgens de rechtspraak en de EVOA de bewijslast (aard, herkomst en bestemming van het product) bij de onderneming ligt. De meest effectieve optie is volgens haar “een intensievere informatie-uitwisseling tussen bedrijven en overheden om tot een gedeeld beeld te komen van de risico’s, de benodigde beheersing daarvan en de wijze waarop handhavers dit kunnen borgen. Dit is ook nader toegelicht in het Rijksbrede Programma Circulaire Economie.”

Gerelateerde artikelen

2016-12-21 | ["Stevige kritiek op IenM zorgelijk"](#)

2016-12-19 | [Afnemer wil rechtszekerheid](#)

Teleurstelling

Jan IJzerman van Waste Value Engineering reageert teleurgesteld op de antwoorden van de staatssecretaris: “Het ministerie weigert andermaal te erkennen dat het huidige construct van wetgeving-vergunningverlening-toezicht-handhaving niet werkt om de belemmeringen voor de productie van en handel in secundaire grondstoffen structureel weg te werken. Dijkma ontkent dat de Helpdesk Afvalbeheer niet goed functioneert, terwijl diverse bedrijven herhaaldelijk hun ongenoegen over de Helpdesk hebben geuit. Ze haalt klanttevredenheidsonderzoeken aan die voor zover ik weet níet handelden over de inhoudelijke kwaliteit van de respons van de Helpdesk.

Wat betreft de acties vanuit de overheid komt het antwoord van de staatssecretaris niet tegemoet aan veelvuldig merkwaardige interpretaties, van zowel Helpdesk, als vergunningverleners en toezichthouders/handhavers. Ik zie niet hoe Lap3 (volgens veel branche- en koepelorganisaties een gefacelift Lap2), de magere twee ministeriële regelingen en het handjevol rechtsoordelen daar verandering in zullen brengen. Bovendien kunnen bedrijven wegens het unieke karakter van ieder rechtsoordeel, niet op dit instrument van de overheid terugvallen met hun eigen casus. Dat stelt nota bene de Helpdesk zelf.

Tot slot is de reactie van Dijkma op de vraag of onze nationale handhavers strenger oordelen uit de lucht gegrepen. De houding en beoordeling in ons omringende landen is veel gematigder, wat alleen al blijkt uit de vele nationale 'einde-afval'-regelingen die in diverse EU-lidstaten zijn uitgevaardigd. Nederland is tot dusver niet verder gekomen dan één einde-afval regeling (recyclinggranulaat), en dan ook nog de minst spannende c.q. meest laagdrempelige.”